

In memoriam Antus Sándor (1944–2021)

Életének 78. évében, 2021. december 1-én hosszú, súlyos betegség után elhunyt Antus Sándor akadémikus, a Debreceni Egyetem nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanára és professor emeritusa, a szerves kémia nemzetközileg elismert kutatója, az egyetem kiváló oktatója.

*Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csöndesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.*

Juhász Gyula

Antus Sándor 1944. február 28-án született Szegeden. Kémikus életének és munkásságának első negyedszázada a Budapesti Műszaki Egyetemhez (BME) kötötte, ahol 1968-ban szerzett okleveles vegyész-mérnöki diplomát, és 1971-ben védte meg egyetemi doktori értekezését. Ezek a munkák az *O*-heterociklusok szerkezetfelderítése és szintézise témakörben születtek a Farkas Loránd akadémikus, majd Nógrádi Mihály c. egyetemi tanár által

vezetett kutatócsoportban. A kutatás praktikusán végig azonos laborasztalnál zajlott, de a kor szokása szerint különböző címkék alatt; Chinoin-státuszban kezdett doktorandusként, majd a KKKI tudományos munkatársaként dolgozott 5 évet. Kandidátusi disszertációja már kitekintés a jövőbe; tudományos érdeklődése a potenciálisan bioaktív izoflavonoidok szintézise kapcsán a tallium(III)vegyületek szerves kémiai alkalmazása felé fordult. 1977-ben a *Tallium(III)-nitrát alkalmazása természetes eredetű O-heterociklusok szintézisében* című értekezése alapján a kémiai tudományok kandidátusa címet szerezte meg. Egyéni elgondolásai, nagy munkabírása, remek szervezőképessége és kitűnő kooperációs készsége hamar ismertté tette eleinte szűkebb, majd egyre tágabb tudományos közösségekben is.

Ezt követően 1992-ig a Szántay Csaba, majd Lempert Károly akadémikusok vezette MTA Alkaloidkémiai Kutatócsoportban dolgozott tudományos főmunkatársként, és tudományos érdeklődése korábbi kutatási területének jelentős kiszélesítése mellett az elektronikus cirkuláris dikroizmus (ECD) tanulmányozásával bővült. E sztereokémiai szerkezetvizsgáló módszerrel Günther Sznatzke professzor laboratóriumában (Ruhr Egyetem, Bochum) Humboldt-ösztöndíjasként ismerkedett meg a hetvenes-nyolcvanas években. Güntherrel szinte egyedülálló baráti, csodálói viszonyba került, és a néhai Kajtár Márton professzorral alkotó triumvirátussá bővültek. Sajnos már mind „odaát” vannak. A bochumi inspirációk valósulhattak meg Debrecenben a későbbiekben részletezett módon, mintegy valóra váltva Sándor számos szakmai álmainak egyikét. A szénhidrátkémia területén poszt-doktorként E. Zbiral professzor mellett szerzett újabb tapasztalatokat (Bécsi Egyetem), míg sztereokémiai tudását A. Dreiding professzor irányításával tökéletesítette (Zürichi Egyetem). Farmakológiai ismereteit az antioxidáns tulajdonságú májvédő vegyületek szintézise kapcsán H. Wagner professzor mellett mélyítette el (Müncheni Ludwig Maximilian Egyetem). Tudományos munkája mellett eredményes oktató- és nevelőmunkát is végzett, amit a BME Szerves Kémiai Tanszékén 1987-ben egyetemi docensi kinevezéssel ismertek el. 1992-ben a *Természetes eredetű O-heterociklusos vegyületek szintézise és térszerkezetük vizsgálata* című értekezése alapján az MTA doktora lett.

Először a müncheni Ludwig Maximilian Egyetem (LMU) tudományos munkája mellett eredményes oktató- és nevelőmunkát is végzett, amit a BME Szerves Kémiai Tanszékén 1987-ben egyetemi docensi kinevezéssel ismertek el. 1992-ben a *Természetes eredetű O-heterociklusos vegyületek szintézise és térszerkezetük vizsgálata* című értekezése alapján az MTA doktora lett.

Ez mérőföldkő lett – a váltás éve. 1992-ben pályázatot írtak ki a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem [KLTE, 2000-től Debreceni Egyetem (DE)] Szerves Kémiai Tanszékének vezetésére. Sok álmatlan éjszaka után, visszaemlékezve már régóta érlelt oktatási vágyára, beadta a pályázatát, és az állást elnyerve egy új világban landolt. Ezzel sok szakmai álma megvalósulhatott. 1992 szeptemberétől a DE tanszékvezetőjeként dolgozott, áldozatos munkával, egészen 2008. szeptember 1-ig. Folytatta a flavonoidok és rokon heterociklusos származékaik szintézisére és sztereokémiai vizsgálatára irányuló kutatómunkáját és a hetvenes-nyolcvanas évek bochumi álmát; nemzetközi tapasztalataira építve sztereokémiai szerkezetvizsgáló laboratóriumot épített ki, amit a kor kihívásainak megfelelően folyamatosan fejlesztett. 2000-ben jelentős fejlődési lehetőséget adott kutatócsoportjának egy pályázat révén beszerzett ECD spektropolariméter, amit királis HPLC rendszerrel kapcsolt össze. Irányításával a sztereokémiai szerkezetvizsgáló laboratórium nagy nemzetközi elismertséget szerzett, és számos hazai és külföldi intézettel folytatott sikeres tudományos együttműködést. Ezek közül kiemelendők a K. Krohn professzorral (Paderborni Egyetem), G. Pescitellivel (Pisai Egyetem) és számos, a természetes anyagok izolálásával foglalkozó kínai kutatócsoporttal (Sanghaj, Qingdao, Guangzhou, Peking) folytatott együttműködések. Támogatta munkatársai szakmai tapasztalatszerzését a szakterület kiemelkedő külföldi műhelyeiben, és a hazai munkahelyen olyan légkört és feltételeket teremtett, hogy azok vissza is térjenek, és a megszerzett ismeretekkel bővítsék a kutatási potenciált. Ennek eredményeképpen nyílt lehetőség az ECD és optikai forgatás (OR) adatok kvantumkémiai számítására a DE szuperszámítógépes kapacitását kihasználva, amihez később hozzáadódott az NMR-adatok és a vibrációs cirkuláris dikroizmus (VCD) spektrumok szimulálása.

Nemcsak ő és munkatársai járták a külföldi kutatóhelyeket, de az onnan érkező vendégek számára is a szépet és a jót akarta „otthonában” büszkén megmutatni. Nagyszerű házigazda volt. Emlékezetes, hogy mikor a Nobel-díjas Oláh György professzor feleségével Debrecenben járt, milyen remek szakmai és kulturális programot állított össze számukra. Budapestre elkísérve és ott is megvendégelve őket, előzetesen több éttermet is felkeresett, hogy a baráti beszélgetésekre is megfelelő, hangulatos helyet találjon.

Nemzetközileg elismert tudományos munkásságát elsősorban a biológiailag aktív természetes eredetű *O*- és *N*-heterociklusos vegyületek izolálása, szerkezet-felderítése, szintézise, abszolút konfigurációjuk meghatározása és hatás-szerkezet összefüggésük feltárása területén fejtette ki. Több mint 190 lektorált angol nyelvű folyóiratcikk, 12 szabadalom és számos könyv és könyvfejezet szerzője vagy társszerzője. 2004–2012 között az MTA–DE Szénhidrátkémiai Kutatócsoportjának vezetőjeként irányította a debreceni szénhidrátkémiai kutatásokat. Tudományos munkásságának elismeréseként 2004-ben az MTA levelező, 2010-ben pedig az MTA rendes tagjává választották.

Rangos tudományos eredményei mellett jelentős iskolateremtő és tudományos szervező munkát is végzett. Irányításával korszerűsítették a vegyész- és kémiatanár-képzés szerves kémiai oktatásának tematikáját, elindították a német szakfordítói képzést és kidolgozták a gyógyszerészek szerves kémiai és szer-

ves műszeres analitikai oktatásának tananyagát. Témavezetésével nagyszámú vegyész, gyógyszerész és kémianár készített szakdolgozatot vagy diplomamunkát, és 14 munkatársa szerzett PhD-fokozatot; közülük többen most is egyetemi oktatóként dolgoznak. Tanszékvezetői tevékenysége során a DE Szerves Kémiai Tanszékén a szerves kémikusok új generációját indította el a pályán, előrehaladásukat figyelő szemmel követte, s ha tehetett, támogatta. Munkájával jelentősen hozzájárult, hogy a KLTE TTK a DOTE-vel együttműködve a gyógyszerészképzés jogát elnyerte.

Természetszerű volt, hogy a minden feladatot a lehető legjobban megoldani akaró vezetőt a tudományos közéleti feladatok is nagy számban elérték. Hosszú évekig a TTK Kémiai Tanszék-csoport Koordinációs Bizottságának elnöke volt, 2001–2004 között pedig a TTK tudományos dékánhelyetteseként végzett felelősségteljes munkát. Széles körű tudányszervezői tevékenységéből külön is megemlítendő az OTKA-nál 1993 óta különféle beosztásban folytatott munkája. Sándor jó sakkozói kvalitását itt is kamatoztatta: taktikusan, de igazságosan mindig elérte, hogy az ülések végére mindenki úgy érezze, jó döntés született, még ha nem is saját pártfogoltja került ki győztesen.

Az MTA Szerves és Bioorganikus Kémiai Bizottság és az MTA Flavonoidkémiai Munkabizottság elnöke volt. Eredményes oktató- és kutatómunkáját számos kitüntetéssel ismerték el; a legutolsó a Magyar Érdemrend középkeresztje (2018). Minden elismerés – s ezekből szép számmal akadt – érzelmileg megérintette. A meghatódáshoz elég volt egy kisebb tanszéki ünnepség, vagy egy évforduló is. Érzékeny ember volt, és ezt nem rejtette, nem is tudta volna véka alá rejteni.

Tanszékvezetői megbízatásának lejártá után, a 2008–2014-es időszakban a Debreceni Egyetemen egyetemi tanárként, majd 2015-től professor emeritusként végzett oktató- és kutatómunkát. Szoros kapcsolata a szerves kémiával egy életre szól. Hogy mennyire ízig-veéig oktató és kutató volt, jól példázza, hogy már nyugdíjasként, és sajnos romló egészségi állapotban, a korán elhunyt pesti pályatárs és kolléga, Dr. Kalaus György diplomamunkát készítő, „elárult” hallgatóinak segítségére sietett – heti rendszerességgel látogatta őket műegyetemi laborjukban, s látta el őket tanácsokkal, javította írásait. Nyugdíjazása után is erején felül járult hozzá a tanszéki kutatómunkához, több kutatási projektben volt résztvevő. Közleményeket állított össze, és otthonában gondosan rendszerezte a több évtizedes szintetikus munka során kapott vegyületeit egy vegyülettárban, amit onnan a Tanszékre szállított. Gazdagodtunk általa.

Távotával életvidám, segítőkész és nagy tudású kutatót, oktatót és barátot veszítettünk el. Búcsúzzunk Tőle mély főhajtással és nagy szomorúsággal. Szelleme mindazokban, akik ismerték, tovább él és példaként szolgál. Emlékét megőrizzük.

Február 28-án lenne 78 éves.

Gottsegen Ágnes, Kurtán Tibor

• • • • •

Schneider Gyula (1931–2021)

Fájó szívvel értesültünk arról, hogy Schneider Gyula, a Szegedi Tudományegyetem Szerves Kémiai Tanszékének professor emeritusa, tanítómesterünk, kollégánk, pályatársunk, barátunk 2021. december 6-án, 90 éves korában, méltósággal viselt betegség következtében elhunyt.

Schneider Gyula 1931. október 17-én született Temesváron, ahonnan alig hatévesen, szüleivel és két bátyjával Magyarországra

ra – előbb Budapestre, majd Szegedre – költözött. Tanulmányait is itt végezte. A Piarista Gimnáziumban érettségizett, ezt követően a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Karára nyert felvételt. Kutatói pályafutását Szegeden még hallgatóként, Fodor Gábor professzor demonstrátoraként kezdte. 1955-ben szerzett okleveles vegyész diplomát.

Friss oklevelével a Pécsi Orvostudományi Egyetem Orvosi Kémiai Intézetében helyezkedett el. Az intézetet akkoriban Cholnoky László professzor vezette. Az ő egyik fontos érdeme volt, hogy Zechmeister Lászlóval az elsők között vezette be a kromatográfias módszer használatát a szintetikus szerves kémiában. Schneider Gyula ezt a Pécssett elsajátított izolálási technikát később sikeresen adaptálta szteroidok elválasztására. A POTE-n gyógyszerész szakos hallgatókat oktatót, közben tudományos kutatómunkát is folytatott, karotinoidkémia témakörben.

1959-ben, édesapja halálát követően visszaköltözött Szegedre, hogy négy kisebb testvérének felneveléséből, iskoláztatásából ki vegye a részét. A Szegedi Tudományegyetem Szerves Kémiai Tanszékére került, ahol folyamatosan dolgozott, miközben a szegedi egyetem neve kétszer is megváltozott; 1962-ben József Attila Tudományegyetemre, majd 2000-ben vissza Szegedi Tudományegyetemre.

1960-ban *A karotinoidok autooxidációja* című disszertációja alapján szerzett egyetemi doktori, 1966-ban pedig a *Szomszéd-csoport-részvétel vizsgálata aliciklusos rendszerekben* című disszertációjával kémiai tudományok kandidátusa fokozatot. 1989-ben *Az A- és D-gyűrűben szubsztituált szteroidok szintézise és térszerkezete* című értekezésével akadémiai doktori címet nyert el.

1990-ben nevezték ki egyetemi tanárrá. 1992 és 1994 között a Szerves Kémiai Tanszék tanszékvezető-helyettese, majd 1994 és 1996 között vezetője volt. Oktató- és kutatómunkája szorosan kapcsolódott a Tanszék programjaihoz. Hosszú éveken keresztül oktatta a *Szerves kémia* főkollégiumot és 1966-tól generációknak, folyamatosan, nyugdíjba vonulásáig az *Elméleti szerves kémia* című, kötelezően választható speciálkollégiumot. Több speciális tárgy tematikájának összeállítását és oktatását látta el, PhD-hallgatóknak is tartott kurzust. Oktatómunkájának elismeréseként 1983-ban Kiváló munkáért kitüntetésben részesült. 1999-ben elnyerte a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat.

Schneider Gyula 1966-ban kapcsolódott be a szteroidok vizsgálatába, amely ma is a Tanszék egyik fő kutatási területe. Az 1,3-bifunkciós vegyületeknél felismert szomszéd-csoport-részvétellel lejátszódó reakciókat újszerű és változatos módon, sikerrel alkalmazta számos szteránvázas vegyület szintézisére. Fontosabb kutatási témái között szerepelt még a reakciók sztereokémiai vonatkozásának tanulmányozása, biológiailag aktív új szteroidok előállítás.

A szteroidok számos sikerre vezető kutatása széles körű együttműködés eredményeként alakult ki. Hazai vonatkozásban a Kőbányai Gyógyszerárugyárral (a Richter Gedeon NyRt.-vel) 1960 óta a mai napig folyik kutatás. Az OTKA fennállása óta támogatta a Schneider professzor által irányított szteránvázas vegyületek kutatását, vezető vagy résztvevő kutatója volt több támogatott pályázatnak. A nemzetközi együttműködések tekintve, 1970 óta a jénai Friedrich Schiller Egyetemmel, valamint a

Berlin-Adlershofi Kutatóintézettel alakultak ki közös kutatási programok, amelyek keretében több alkalommal, hosszabb-rövidebb idő eltöltésére volt lehetséges az NDK-ban.

Schneider Gyula 1966-ban Alexander von Humboldt-ösztöndíjat nyert el, amellyel Tübingenben, a világhírű Erich Hüchel professzor mellett dolgozhatott volna. Ezt az ösztöndíjat azonban politikai okok miatt nem fogadhatta el, és csak 1990-ben vehette igénybe. Az őt ért hasonló méltánytalanságokat, megpróbáltatásokat, kudarcokat mindig derűvel, sajátos humorral, a problémákon felülemelkedve kezelte. A német ösztöndíj keretében Göttingenben, a Georg August Egyetem Szerves Kémiai Intézetében Lutz F. Tietze professzorral dolgozott együtt. Ennek a kapcsolatnak az eredményeként magyar–német TÉT együttműködések keretében 1997 és 2002 között 12 német doktoranduszhallgató töltött egy-egy hónapot Szegeden, a Szteroidkémiai Kutatócsoportban. 2000 és 2005 között a Solvay Pharmaceuticals GmbH-val (Hannover) megvalósított közös szteroidkutatási program nagymértékben hozzájárult a Szegedi Tudományegyetem nemzetközi hírének emeléséhez.

Kutatási eredményeit 185, döntőrészt tekintélyes nemzetközi folyóiratokban közzétett tudományos dolgozata, négy szabadalma és három könyve, illetve könyvfejezete dokumentálja. Kiemelkedő munkái a Wiley kiadó gondozásában 1993-ban, illetve 1997-ben megjelent *Rearrangement of alcohols, phenols, diols and peroxides*, valamint a Bartók Mihállyal közösen írt *Epoxidation of C=X double bonds* című könyvei.

Együttműködő partnerei itthon és külföldön elismerték tudását, korrektségét, megbízhatóságát, sokat adtak a véleményére.

Schneider Gyula a hazai tudományos közélet aktív résztvevője volt. Az MTA Szteroidkémiai Munkabizottságának (jelenleg Szteroid- és Terpenoidkémiai Munkabizottság) 1980-tól titkára, 1996-tól elnöke lett. Ezt a funkcióját élete utolsó napjáig betöltötte, aznap hunyt el, amikor utódját megválasztották, szinte órára pontosan tudta átadni jelképesen a stafétabotot. Ugyancsak elnöke volt 1990 és 2008 között a Szegedi Akadémiai Bizottság Szerves és Gyógyszerkémiai Munkabizottságának. Több évtizeden keresztül volt tagja az MTA Szerves és Biomolekuláris Kémiai Bizottságának.

Gazdag szakmai munkásságának elismeréseként 1996-ban Zemplén Géza-fődíjban részesült, a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkeresztet 2007-ben kapta meg. A Kajtár Márton Emlékéremnek 2008-ban lett a tulajdonosa. Életműve elismeréseként 2010-ben a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége Eötvös József-koszorút adományozott részére.

Schneider Gyula professzor 90 éves koráig kutatott és oktatott, töretlen szellemi frissességgel, a fiatalokat megszegyenítő kitarással, szakmaszeretettel, precizitással és szorgalommal. Sokat tett a fiatal tehetségek, a szakmai utánpótlás nevelése és támogatása érdekében. Egykori tanítványai sorsa mindig érdekelte, figyelemmel kísérte életük alakulását. Volt tanítványai közül hárman ma is a Szerves Kémiai Tanszék munkatársai. A Rosztóczy Alapítvány kuratóriumi tagjaként több fiatal kutatót segített amerikai ösztöndíjhoz.

Kivételes életpályát tudhat maga mögött; több mint 66 éven át művelhette a szintetikus szerves kémiát, amely a munkája és egyik kedvelt hobbija is volt egyúttal. Ezen túlmenően – többek között – szerette az operát, a festészetet, otthonában számos növényt gondozott.

2021. december 17-én gyászoló családja, volt tanítványai, barátai, kollégái, tisztelői, ismerősei kísérték utolsó útjára a szegedi Alsóvárosi Temetőben. Emlékét szívünkben megőrizzük! Nyugodjék békében!

Wölfling János

Cseh Sándor (1967–2021)

2021. október 24-én váratlanul elhunyt dr. Cseh Sándor, a TargetEx Kft. ügyvezető igazgatója és résztulajdonosa.

Cseh Sándor 1967. március 15-én Zalaegerszegen született, és ott érettségizett a Zrínyi Miklós Gimnáziumban. Ezt követően

felvételt nyert az ELTE TTK vegyész karára. Diplomamunkáját és PhD-dolgozatát Závodszy Péter akadémikus, egyetemi tanár irányításával írta az MTA Enzimológiai Intézetében, 1997-ben. Szakmai érdeklődése ekkor fordult a molekuláris biológia és az immunológia területe felé. Párhuzamosan a Közgazdaságtudományi Egyetemen közgazdasági szakoklevelet szerzett.

A következő években külföldi tanulmányutakon bővítette szakmai tudását. 1999 és 2001 között FEBS posztdoktori ösztöndíjas volt Grenoble-ban; 2001 és 2003 között a Tennessee Egyetemen (Memphis, USA), Tigyi Gábor kutatócsoportjában dolgozott.

Hazatérése után a frissen alakult biotechnológiai spin-off vállalkozás, a RecomGenex kutatási igazgatója lett, majd egy kétéves kiterőt követően (Produkem Kft., Vác, cégvezető), 2005-től tragikus elhunytáig a RecomGenex/TargetEx ügyvezető igazgatójaként tevékenykedett. Részt vett a vállalkozás függetlenné válásában 2007-ben (a cég ekkor kapta a mai TargetEx nevet), és immár résztulajdonosként a cég önálló működésének megszervezésében és felvirágoztatásában.

Hatalmas munkabíráásával, elkötelezettségével életben tudta tartani a vállalkozást a 2008-as gazdasági válság idején is, számos európai és hazai pályázat elnyerése által. Új szakmai kapcsolatok kiépítésével gyógyszerkutatást támogató szolgáltatásokat nyújtott (fehérje-expresszió, esszéfejlesztés, biológiai szűrés) a Richter Geodeon Zrt., PharmaHungary és mások számára, majd a portfólió bővítésével elsősorban molekuláris biológiai fejlesztéseket vállalt biotechnológiai cégek (CEVA, FluArt, Elbion stb.) számára.

Vezetése alatt sikerült az angliai PCR Biosystems céggel partnerségi kapcsolatot létesíteni, ami új piaci lehetőségeket és nemzetközi elismertséget hozott a TargetEx számára. A kapcsolat keretében és számos sikeres új fejlesztés eredményeként jött létre a diagnosztikai enzimes portfólió, amely a Covid-19 járvány hátterében komoly piaci sikerhez vezetett, és megteremtette a cég hosszú távú fejlődését ebben a szektorban. Ennek eredményeként is a vállalkozás létszáma közel 20 főre bővült, és magasan kvalifikált munkaerő-állományt sikerült verbuválni.

Váratlan halála egy sikeres szakmai és vezetői életét tört meg. Fiatalon hagyott itt minket, de teljes életet élt és egy virágzó vállalkozást hagyott maga után. Munkatársai irányában maximális lojalitás, empátia és korrektség jellemezte, mindenkivel szinte baráti kapcsolatot ápolt. Távozása hatalmas veszteség a TargetEx és a biokémiai, molekuláris biológiai szakmai közösség számára is.

Emlékét szeretettel és tisztelettel megőrizzük, nyugodjék békében!

Dormán György

Ritz Ferenc

(1949–2021)

Ritz Ferenc (Feri) a barátom volt. Egy időre – egészen néhány évvel ezelőtti nyugdíjba vonulásáig – szorosán összefonódtak útjaink a Richterben. Feri a Biztonságttechnikai Laboratórium munkatársa volt, de személyével, személyiségével sokkal-sokkal többet adott annál, mint amit egy munkaköri leírás megkövetel. Hosszú éve-

kig közösen dolgoztunk az MKE Richter Gedeon Munkahelyi Csoport vezetésében, továbbá egy lelkes kis csapat aktív tagjaként közösen tartottunk előadásokat budapesti és vidéki középiskolákban azzal a céllal, hogy a diákok szemét felnyissuk a természettudományok szépségére és fontosságára. Feri *különleges* volt: az egyik legkreatívabb, legagilisabb, leg-

nagyobb tudású ember, akivel valaha is találkoztam – éjjel-nappal ontotta magából az ötleteket és megszállottan harcolt az áltudományok ellen. Sok éven át, még nyugdíjasként is, a Richter házi kiadású MKE-hírlevelének egyszemélyi szerkesztője és írója volt. Ez a hírlevél Feri hihetetlenül színes és széles látókörének, érdeklődésének, habitusának a testamentuma volt, hiszen az aktuális céges történésektől kezdve a világ legújabb tudományos felfedezésein keresztül a karácsonyi pulykasült „legtutibb” receptjéig ezernyi izgalmas hírről tudósított. Feriben volt egy megkapóan ellentmondásos kettősség: mindig azt mondta, szeret a „háttérben” maradni; ugyanakkor „misszionárius” volt, aki szenvedélyesen igyekezett a világot – különösen a fiatalokat – tanítani. Feri imádta a természetet, és imádta a családját. Valahányszor találkoztunk, olyan elragadó szeretettel, büszkeséggel, jószággal beszélt kisunokáiról, hogy mindig azt éreztem: ez a téma, ezek az érzelmek mondanak el a legtöbbet arról, ki is Ritz Ferenc. Végtelenül sokat kaptam Feritől. Ritz Ferenc (Feri) a barátom volt...

Szántay Csaba

Ritz Ferenc az egyesületben nagyon sokoldalúan tette hasznossá, szinte nélkülözhetetlenné magát. Éveken keresztül készítette a küldöttközgyűlésekre az egyesület éves tevékenységét bemutató videó-összefoglalókat, melyek a közgyűlések érdekes színfoltjává váltak. A Magyar Kémikusok Lapjában az utóbbi években Banai Endrétől átvette a Vegyipari mozaik szerkesztését. Ez a munkája az olvasók és a szerkesztőbizottság több tagjának az elismerését is kivívta. Gyakran belátogatott a titkárságra, és mindig számítani lehetett segítőkész munkájára.

Váratlanul és hirtelen hagyott itt minket. Emléke, mosolygós tekintete örökre bennünk él. Nyugodj békében, Feri!

Kiss Tamás és az MKE titkársága

37. alkalommal rendezték meg a Borsodi Vegyipari Napot

Online rendezvény, 2021. 11. 17.

Az MKE BAZ Megyei Területi Szervezete és a Miskolci Akadémiai Bizottság Vegyészeti Szakbizottsága a hagyományoknak megfelelően, a Magyar Tudomány Ünnepeinek hónapjában ren-

dezte meg a Borsodi Vegyipari Napot. (2020-ban sajnos elmaradt a járvány miatt.) A mottó „Változatos kémiai eredmények” volt. A rendezvényt Dr. Muránszky Gábor, a Területi Szervezet elnöke nyitotta meg, majd Prof. Dr. Kaptay György, a MAB elnöke (egyetemi tanár, ME), Prof. Dr. Mika László Tamás, az MKE főtitkára (egyetemi tanár, BME) és Prof. Dr. Viskolcz Béla, a MAB Vegyészeti Szakbizottság elnöke (egyetemi tanár, ME) is köszöntötte a résztvevőket. A megnyitóban a tudomány nyelvéről is szó esett, mivel az angol nyelvű publikációk mellett lényeges a magyar nyelvű szakkifejezések használata is.

A BVN szervezését főként Dr. Bánhidi Olivér, Miskolci Egyetem, Fekete Hedvig, MOL Petrolkémia és Tóthné Gaál Hella, a BorsodChem Munkahelyi Csoportok elnökei vállalták.

A megyei szervezet tagjai közül 2020-ban ünnepelte születésnapját a 85 éves Petz Ottó, a 75 éves Rajkai Zsombor és a 75 éves Dr. Tóth András. 2021-ben pedig a 95 éves Dr. Boda Gábor, a 80 éves Gyovai József, a 75 éves Vilimi Lászlóné, a 75 éves Dr. Lengyel Attila és a 75 éves Dr. Wermeser Zoltán.

Előadónak nemcsak neves professzorokat és vállalati vezetőket kértek fel, hanem az utánpótlás miatt középiskolás és egyetemista hallgatókat is.

Az alábbi előadások hangzottak el:

A határfelületi energiák általános modellje Gibbs termodinamikájából levezetve (Prof. Dr. Kaptay György, ME)

Biomassa-alapú vegyipar: álom vagy realitás (Prof. Dr. Mika László Tamás, BME)

A klímaváltozás és a vegyipar perspektívái (Prof. Dr. Viskolcz Béla, ME)

A dinitrotoluol hidrogénezéséhez használt katalizátorok vizsgálatai (Dr. Magyar Miklós, senior labor főmérnök, BorsodChem Zrt.)

Katalitikus uretánkötés-képződés kinetikai vizsgálata (Csécsi Marcell, BSc-hallgató, ME)

Új, innovatív agrárkémikália (Amicarbazone) előállítás és intermedierek környezetbarát gyártástechnológiájának kifejlesztése (Dr. Tóth Zoltán, fejlesztési vezető, Kischchemicals Kft.)

Autóipari kompond termékek kifejlesztése a MOL Nyrt.-ben (Rutkovszki Gréta, fejlesztőmérnök, MOL Nyrt.)

Rangsorolható-e a kémiai reakciók katalizátorai? (Jakab-Nácsa Alexandra, R&D Coordinator, BorsodChem Zrt.)

Bioetanol-gyártás karbonterhelése kukorica bázison (Dr. Raisz Iván, ügyvezető, Enviro-Pharm Kft.)

Technológiai vizek szervesanyag-tartalmának katalitikus oxidációja (Dankó Szabolcs, 12/E. tanuló, Irinyi János Református Oktatási Központ, Felkészítők: Farkasné Szabó Julianna és Mihalkó Andrea)

Pervaporációs membránművelet fluxus becslési modelljének kifejlesztése (Szilágyi Botond, PhD-hallgató, BME)

Robotizált poliuretán-gyártás optimalizációja (Pecsmány Dániel, PhD-hallgató, ME)

Extraktív heteroazeotróp desztilláció modellezése folyamat-szimulátorban (Schmidt Szilvia, MSc-hallgató, BME)

Catalytic effect of amine catalysts on urethane formation (Hadeer Waleed, PhD-hallgató, ME)

A rendezvény vonzerejét az is növelte, hogy nincs részvételi díja és mindenki számára nyitott. A BVN-t az MKE mellett a BorsodChem Zrt. és a MOL Petrolkémia támogatta. A közel 50 résztvevő hasznos ismeretekkel gazdagodott.

**Magyar Kémikusok Egyesülete
BAZ Megyei Területi Szervezete**